USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **T. A. C.,** zastoupený Mgr. Zdeňkem Ptáčkem, advokátem se sídlem Májová 608/23, Cheb, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2023, č. j. OAM-1417/ZA-ZA11-HA13-2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 3. 2024, č. j. 35 Az 3/2024-28,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany s odůvodněním, že je v ČR od roku 2008 a zvykl si tady. Ve Vietnamu nemá kde bydlet, jeho rodiče již nežijí a se sourozenci není dlouhou dobu v kontaktu. Ve Vietnamu se také hodně zadlužil a má strach ze svých věřitelů. Žalovaný mezinárodní ochranu žalobci podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil, protože důvodem žádosti byla legalizace jeho pobytu na území ČR. Návrat do Vietnamu žalobce navíc odmítal z ekonomických důvodů. V žalobcově případě nebyly dány azylově relevantní důvody.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou, kterou krajský soud zamítl. Žalobce sice uvedl obavy z věřitelů, nicméně nefunkčnost systému ochrany práv ve Vietnamu nebyla v řízení prokázána. Pouze uvedl, že se na příslušné orgány ve Vietnamu nemohl obrátit a že by jeho dluh byl kriminalizován, přičemž by mu hrozilo vězení. Podle informací žalovaného však Vietnam dlužníky dostatečně chrání a pokud jsou obětí lichvy, nijak je za to nepostihuje. Žalobce neuvedl, že by měl problémy se státními orgány či

bezpečnostními složkami ve Vietnamu. Blíže neprokazované tvrzení žalobce, že se na státní orgány ve Vietnamu nemůže obrátit, ve světle informací žalovaného neobstojí.

II. Argumentace účastníků řízení

[3] Žalobce (stěžovatel) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Jeho snaha o pravdivé vylíčení pohnutek, kvůli kterým by rád získal v ČR mezinárodní ochranu a pobyt, byla důvodem pro zamítnutí jeho žádosti, což nepovažuje za správné. Když má ve Vietnamu neuhrazené závazky vůči osobě napojené na mocenské orgány, bezpochyby mu v případě návratu hrozí újma, a to i na životě. Domnívá se, že je to patrné i ze spisového materiálu.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. V rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, kterými stěžovatel svoji žádost odůvodnil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Při posuzování kasační stížnosti NSS hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele se však o žádný z těchto případů nejedná.

[6] Žadatel musí v řízení o udělení mezinárodní ochrany nejprve tvrdit existenci důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany. Správní orgán je následně povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl. Není ovšem jeho úkolem za žadatele tyto důvody domýšlet (viz rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS). Judikatura dospěla k závěru, že pokud žadatel uvádí pouze důvody ekonomické, nemůže namítat, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, pokud nezjišťoval důvody jiné, žadatelem neuvedené (viz rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, a ze dne 25. 7. 2013, č. j. 2 Azs 5/2013-27).

[7] Stěžovatel ve své kasační stížnosti pouze obecně uvádí, že pokud má ve Vietnamu dluhy vůči osobě napojené na mocenské orgány, hrozí mu újma. Toto napojení věřitele však stejně jako v žalobě nijak blíže nekonkretizoval a zůstal u obecných tvrzení. Situací vietnamských dlužníků žádajících o azyl se navíc NSS opakovaně zabýval (srov. usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, či ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32 a další). Dospěl přitom k závěru, že ve Vietnamu jsou reálně zajištěny mechanismy účinné ochrany například u policie či jiného státního orgánu a že vietnamská legislativa postihuje případy lichvy. NSS uvedl, že je-li ve Vietnamu státními orgány postihována nejenom lichva, ale i samotné nelegální poskytování půjček (příjemce těchto půjček je považován za oběť trestného činu), nelze bez dalších konkrétních informací předpokládat, že dlužník nebude ze strany státních orgánů chráněn před výrazně závažnějším jednáním, které by spočívalo v násilném vymáhání těchto pohledávek (srov. usnesení č. j. 5 Azs 99/2023-31, bod 21). V této věci je však klíčové, že stěžovatel žádné konkrétní informace stran údajného napojení věřitele na mocenské orgány nepředložil. Proto nelze než uzavřít, že závěr krajského soudu, že se může případně domáhat ochrany před věřiteli přímo v zemi původu, je v souladu s judikaturou NSS.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[8] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[9] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2024

Eva Šonková
předsedkyně senátu